І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, WEDNESDAY, SEPTEMBER 27, 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, СЕРЕДА, 27-го ВЕРЕСНЯ 1967 No. 176. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 26 вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ АМЕРИКАНСЬКОГО ТОВАРИСТВА Банкірів Джек Т. Конн передбачає що економіка в 1968-му році буде збільшуватися, і що відсотки, в тому й відсотки від банкових позичок, також збільшаться. Конн заявив, що існує мала можливість, щоб ще перед кінцем цього року збільшилися відсотки від позичок для бизнесу понад 5.5 відсотка. Але на думку цього банкіра відсотки від позичок збільшаться в 1968-му році. Конн склав цю заяву на пресовій конференції в Ню Йорку у зв'язку з річною Конвенцією Американського Товариства Банкірів в Ню Йорку.

ДВА РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ГУБЕРНАТОРИ, які претендують на номінацію на кандидата на президента, Роналд Ріґен із Каліфорнії та Джордж Ромні з Мишиґену зустрілися в Лос Анджелесі в неділю 24-го вересня. Ромні належить до секти Мормонів і він в неділю не залагоджує жадних інтересів політичних. Губернатор Ріґен сказав, що він підтримує таку саму політику свого гостя. Журналісти запитували Ріґена, чи він погоджувався б кандидувати разом із Ромні. Ріґен відповів, що покищо він переговорює із губернатором Ромні і тому не може нічого в цій справі сказати.

ПРИПИНИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ „СОРВЕЄРА 5" на 14 днів, бо на одній половині Місяця настала 14-денна ніч. Це сталося 24-го вересня, коли „Сорвеєр 5" вспів уже вислати на Землю 18,006 світлин, більше, як вспіли зробити два попередні „Сорвеєри". „Сорвеєр 5" осів на Місяці 10-го вересня і впродовж двох тижнів фотографував поверхню Місяця. Ці фота мають допомогти американським астронавтам осісти на Місяці коло 1970-го року. „Сорвеєр 1" осів був на Місяці в 1966 р. і прислав 11,150 світлин, „Сорвеєр 3" залетів в Місяць в квітні ц.р. і прислав 6,319 фотографій, — разом 17,469. А „Сорвеєр 5" сам прислав 18,006 світлин.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ збирається на наради 8-го жовтня у Вашингтоні, щоб вибрати місце на Номінаційну Конвенцію в 1968-му році. Про це повідомив голова Демократичного Крайового Комітету Джан М. Бейлі. Такі міста стараються про те, щоб в них відбулася Номінаційна Демократична Конвенція: Лос Анджелес, Маямі Біч, Філядельфія, Гюстон (Тексас) і Шикаґо. Республіканська Номінаційна Конвенція відбудеться в Маямі Біч на Флориді 5-го серпня 1968. 7-го жовтня Крайовий Комітет влаштовує у Вашингтоні салют президентові Джансонові, щоб зібрати фонди на партійні цілі.

ОКРУЖНИЙ ПРОКУРАТОР В НЮ ОРЛІНІ Джім Гаррісон заявив в пресовому інтерв'ю в Ню Йорку, що мале число поліцистів брало участь у змові вбити президента Джана Ф. Кеннеді 22-го листопада 1963-го року. Гаррісон сказав: „Частина поліції в Далласі була тісно вплутана в цю змову, окремі поліцисти допомогли вбити Кеннеді". Це твердження заперечив шоф поліції Джессі Е. Коррі, кажучи, що „не розуміє, про що говорить прокуратор." Гаррісон твердить, що брат президента Кеннеді Роберт „зробив все можливе, щоб перешкодити в слідстві про змову вбити президента", бо, здається, боїться, щоб правда про цей злочин не пошкодила його політичній кар'єрі.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI БІДКАВ у своїй промові до круглo 40.000 осіб, що заповнили в минулу неділю площу святого Петра у Римі над відсутністю миру у світі. „Хтось міг би сказати, що людство не здібне рятувати себе. Де добра воля? Де лир? Без помочі від Бога великі ідеали гуманности, свободи, братерства і миру залишаються слабкими й взаємосуперечними". Папа промовляв вже сильнішим голосом і виглядав здоровішим, але все ще слабим після останньої поважної недуги.

ПЕКІНҐСЬКЕ РАДІО І ОФІЦІЙНА ПРЕСОВА АГЕНЦІЯ ПОДАЛИ трьома короткими реченнями вістку, що „наш великий лідер, голова Мао Тсе-тунґ" перевів подорож по кількох китайських провінціях і був у Шанхаї. Не подано ані докладного часу, коли та подорож відбувалась, ані ніяких ближчих подробиць. Коли зважити, що в Комуністичному Китаї плекається „культ особи" Мао Тсе-тунґа, то та мовчанка свідчить про небезпеку подорожування по Китаю навіть голови компартії та про хаос у тій державі.

ДЕРЖАВНА КАСА ІРАНУ ДІСТАНЕ в цьому році податків — головно із збільшеної продукції й експорту нафти внаслідку ізраїльсько-арабської війни — понад 700 мільйонів дол. 75% з цього підуть на дальше здійснювання реформ, започаткованих шахом Різою Палеві. 28 жовтня ц.р., в день його 48-річчя, відбудеться його коронація.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ РАДИКАЛЬНА ГРУПА БУДДИСТІВ ПРИЄДНАЛАСЬ до шістьох невдачних цивільних кандидатів на президента, які закидають урядові пофальшування недавніх президентських виборів. Ту опозицію підтримують також своїми демонстраціями студенти. Однак покищо ніде не прийшло до будь-яких більших демонстрацій і заколочення спокою.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛЕВІ ЕШКОЛЬ ПРОГОЛОСИВ рішення його уряду створити тривкі поселенські колонії ізраїльців на території на захід від Йордану, що належала до Йорданії, і на півночі, на території, що належала до Сирії. Дотепер Ізраїль мовчав про дальшу долю окупованих ним арабських земель. В ізраїльських керівних колах існують дві течії: одна є за зворот тих земель арабам і конечність договоритися з ними, друга — за всебічне використання перемоги у червневій війні та за затримання здобутих земель. Радикальну течію очолює військовий міністер Моше Даян.

В ЕСПАНІЇ ПОКАРАНО адміністраційним шляхом одного католицького духовника в промисловому місті Ібаррі в Баскії грошовою карою 650 дол. за критикування у проповіді державної влади за покарання подібними грошовими карами трьох інших духовників, що у своїх проповідях протестували проти арештування в їх церквах опозиційний робітничих діячів та проти вивішування в церквах державних прапорів.

У КОМУНАЛЬНИХ ВИБОРАХ У ФРАНЦІЇ В МИНУЛУ НЕДІЛЮ НАЙБІЛЬШЕ ВИГРАЛИ комуністи: в 70-ох місцевостях, де вони мали щонайвище половину місць у міських радах — вони здобули більшість мандатів. Це пояснюють здисциплінованністю комуністів та їх поплентачів — при загальній байдужості виборців. Фреквенція голосуючих була надзвичайно низька.

МОЖЛИВІ КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

Новий вибір Президента ЗДА відбудеться щойно в листопаді наступного, 1968-го року, але вже тепер багато говориться і пишеться про можливих кандидатів на нового мешканця Білого Дому. Демократична Партія не має цієї проблеми, бо її кандидатом на перевибір є президент Джансон. Натомість велика акція за вибір відповідного кандидата, що міг би виграти вибори, ведеться в Республіканській партії. На фотознімці два губернатори, що їх називається між можливими кандидатами: мишиґенський губернатор Джордж Ромні (зліва) і каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен під час спільного виступу на пресовій конференції біля дому губ. Ріґена в Пасіфік Палісейдс. Губернатор Ромні відбув „не-політичні" відвідини в Каліфорнії.

Всі американські держави натаврували „експорт революції" з Куби

Вашинґтон. — У понеділок 25 вересня ц. р. закінчилась тут триденна конференція Організації Американських Держав (ОАС), на якій були приявними 21 міністер закордонних справ. Прийнято цілу низку резолюцій і рекомендацій, які насправді зводяться до 3-ох головних постанов: 1) пильніше стежити за кораблями, що пливуть до Куби й старатися ізолювати Кубу економічно, як також пильніше стежити за всіма рухами кубинських емісарів і аґентів, які насправді орґанізують в латино-американських країнах підривну революційну роботу; 2) негайно повідомляти Раду Безпеки Об'єднаних Націй про кожний конкретний випадок революційно-підривної роботи Куби на терені інших латино-американських дежав і 3) продовжувати заходи щодо господарського й соціяльного піднесення в латино-американських країнах за програмою Альянсу для Проґресу. Американська преса оцінює вислід тієї конференції позитивно, при чому підкреслює одностайність становища всіх зібраних міністрів закордонних справ, що Комуністична Куба стала загрозою для миру і спокою не тільки на терені Північної Америки, але цілого Американського континенту. Навіть Мехіко, що все ще зберігає дипломатичні взаємини з Кубою Фіделя Кастра, було за те, щоб негайно повідомляти Об'єднані Нації про кожний стверджений випадок втручання Куби у внутрішні справи інших латино-американських країн. Негайно після закінчення тієї конференції державний секретар Дін Раск виїхав до Ню Йорку на зустрічі з різними державними мужами, що перебувають на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

Сенатська Комісія схвалює високі кари за демонстрації в Конґресі

Вашинґтон. — Сенатська Комісія Публічних Робіт поспішно схвалює законопроєкт про обмеження демонстрацій в будинку Конґресу та визначає високі кари проти демонстрантів. Голова цієї „Комісії сенатор демократ із Західної Вірджінії Дженнінгс Рендолф заявив: „Я не панікер, але це серйозна ситуація", бо демонстранти на ґалеріях обидвох Палат і в Конґресових комісіях часто не дозволяють членам Конґресу працювати. За тяжкі демонстраційні провини передбачена кара 5,000 дол., п'ятьох років тюрми або обидві кари разом. За легші демонстрації будуть карати шістьма місяцями тюрми, 500 доляровими карами, або обидвома карами разом. Тепер обов'язує в цій справі закон із 1892-го року, який передбачає грошову кару 50 дол. за „невідповідну поведінку в Дистрикті Колюмбія". Сподіваються, що обидві Палати Конґресу в короткому часі схвалять цей законопроєкт, який дозволить їм спокійно працювати.

Рутер підтримує Джансона, але домагається припинити бомбардування у В'єтнамі

Вашинґтон.—Голова Спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Волтер П. Рутер закликає Уряд припинити бомбардування Північного В'єтнаму, але і надалі підтримує президента Джансона та вимагає, щоб Джансон старався про перевибір в 1968-му році. Рутер гадає, що припинення болбардування Північного В'єтнаму зможе довести до конференційного стола та закінчити війну у В'єтнамі. Заява Рутера — це перша різниця в поглядах організованого робітництва на справу війни у В'єтнамі, бо Американська Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій вповні підтримує Уряд в цій справі. Давніше і Об'єднані Автомобільні Робітники підтримували Президента в справі В'єтнаму. Рутер гадає, що Уряд повинен припинити бомбардування Північного В'єтнаму, щоб побачити, чи ворог дійсно схоче замиритися. Коли не буде замирення, то треба буде продовжувати війну у В'єтнамі всіми засобами — міркує Рутер. На його думку треба підтримати кандидатуру Джансона в 1968-му році, бо Республіканська партія не дає жадного запевнення, що вона зможе розв'язати основні проблеми американського народу.

Ізраїль проти втручання ОН до його спору з арабами

Об'єднані Нації. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан заявив у своїй промові на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в понеділок 25 ц. м., що Об'єд. Нації не можуть „заступити" арабської сторони, з якою Ізраїль має конфлікт, та не повинні стояти на дорозі до безпосередніх переговорів з арабами. Ебан висловив жаль, що на минуломісячній панарабській конференції в Хартумі в Судані арабські держави відмовились від визнання Ізраїлю, від переговорів з ним та від миру. Тим часом — твердив він — визнання сусідів, співіснування з ними і мир це саме найголовніші вимоги чартеру ОН. Ізраїльський міністер таврував також становище Совєтів. Він звернув увагу, що совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико не сказав у своїй минулотижневій промові ані слова на адресу арабських протеґованих Москвою, що вони повинні відмовитись від войовничого становища супроти Ізраїлю, підписати з ним мир та визнати міжнародне право свобідної мореплавби. Але ізраїльському міністрові в різкому тоні відповіли йорданський міністер закордонних справ Акрам Зуятер і Георґ Томех із Сирії: вони таврували ізраїльський плян поселити на території, що належала до Йорданії і Сирії, озброєних ізраїльських колоністів, як теж засуджували виселювання видатних арабських діячів за кару за їх незалежницьке ставлення до ізраїльських властей. На тому засіданні Генеральної Асамблеї більшість муринських африканських делеґатів, як також делеґати комуністичних держав, демонстраційно вийшли з залі, коли почав промовляти представник Південно-африканського Союзу, міністер закордонних справ Гільґард Мюллер.

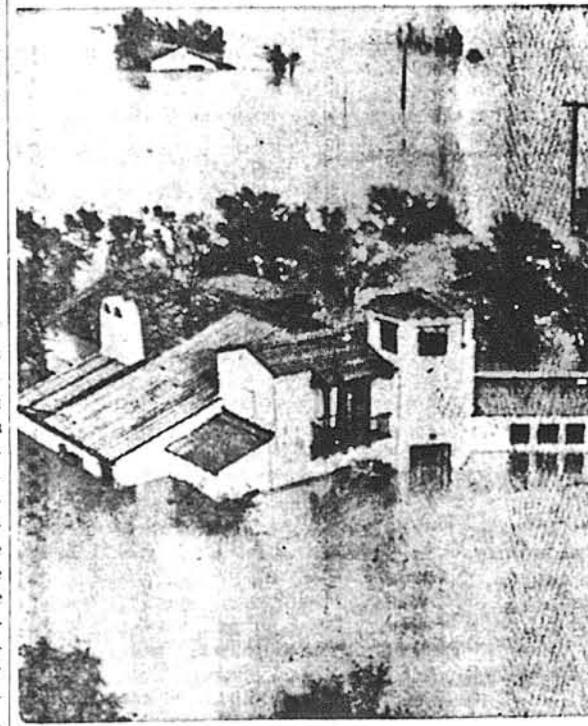
У Південному В'єтнамі вирішують справу важности президентських виборів

Сайґон. — У четвер цього тижня Конституційна Асамблея Південного В'єтнаму проголосить рішення, чи президентські вибори, переведені 3-го вересня ц.р. треба визнати за важні, чи уневажнити їх на основі доказів, що вони були переведені неправильно, із надто численними випадками зловживань. 17-членна Комісія Генеральної Асамблеї перевірювала скарги, зголошені шістьма невдачними кандидатами та сама переводила опити в різних округах. За твердженням опозиційної преси у Південному В'єтнамі — та Комісія рішила зголосити внесення на уневажнення президентських виборів, але західні кореспонденти в Сайґоні сумніваються, чи Конституційна Асамблея зважиться зробити це й викликати внаслідку такого рішення поважну внутрішню політичну кризу. У вересневих виборах переможцем вийшла листа, за якою теперішній голова Південного В'єтнаму, ген. Нґуєн Ван Тієу, став президентом, а прем'єр Нґуєн Као Кі — віце-президентом. Їхня листа все ж дістала неповна 35% всіх голосів, менше, аніж сума голосів, що впали на опозиційних кандидатів. Гурт 22-ох американських обсерваторів, між якими були деякі губернатори, сенатори, конґресмени, високі духовники і діячі із світу праці, назаґал оцінив вибори у Південному В'єтнамі, як правильні й спокійні, переведені без інґеренції адміністраційних чинників — що палко оспорюють опозиційні супроти теперішнього військового уряду цивільні діячі.

Комуністичний Китай видалив дипломатичних представників Індонезії

Гонґ Конґ. — Комуністичний Китай наказав індонезійським шарж д'аффер і другому секретареві виїхати до п'ятниці цього тижня, заявивши одночасно, що робить це на знак протесту проти поведення Індонезії взагалі супроти нього, Комуністичного Китаю. Пекінґський уряд оскаржує уряд Індонезії, що той віддавна веде політику з ціллю зірвати дипломатичні взаємини з Комуністичним Китаєм, не хоче тільки робити це першим. Відносини між Індонезією і Комуністичним Китаєм щораз загострювалися від часу, коли інспірований китайськими комуністами переворот в Індонезії, в жовтні 1965 року, не вдався. Тоді в Індонезії пішла хвиля антикомуністичних стихійних виступів, під час яких згинуло коло пів мільйона комуністів. Західні коментатори заповідають формальне зірвання дипломатичних взаємин між Комуністичним Китаєм та Індонезією в найближчому часі.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ У ТЕКСАСІ

Гураган „Бюла", що пронісся над середущою Америкою, вчинив багато шкоди. Він був також причиною того, що води ріки Ріо Гранде виступили з берегів, залишивши великі обшири. На фото — дім у Мерседес у Тексасі майже по дах залитий водою.

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК ВІДБУЛА НАРАДИ, ПЛЯНУЄ ПОШИРЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Філядельфія. — Поширення Суспільної Служби для українців в Америці і в інших країнах, відповідне включення харитативної діяльности в наради і рішення Світового Конґресу Вільних Українців та ряд інших справ були предметом нарад і рішень чергового засідання Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що відбулося тут минулої суботи, 23-го вересня, у власному приміщенні в пополудневих годинах. Наради відкрив і ними проводив президент ЗУАДК д-р Володимир Ґалан і в них, крім нього, взяли участь: д-р М. Стахів, пані Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки пані Стефанія Пушкар, пані Катерина Пелешок, проф. д-р Богдан Гнатюк, дир Іван Поритко, ред Остап Тарнавський, п. Василащук та урядничка ЗУАДК пані Марія Варвара. У програмі нарад передбачалося також інформаційне звідомлення головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора з його відвідин в Европі, який з доручення Головного Уряду УНС та в порозумінні з президентом ЗУАДК д-ром Вол. Ґаланом мав перевірити потреби і нові можливості допомоги українцям на тому континенті, але з уваги на те, що в тому часі п. Лисогір виїхав на конвенцію Братського Конґресу на Флориді, він передав свій звіт на письмі а деякі додаткові інформації в цій справі подав приявний на нарадах ред. А. Драган.

Справа Суспільної Служби

Пані Олена Лотоцька, яка веде Відділ Суспільної Служби ЗУАДК у Філядельфії, поінформувала, що в цьому Відділі в одній тільки Філядельфії було 230 випадків якоїсь допомоги й опіки. Якщо досі по всіх громадах немає Відділів Суспільної Служби то тільки тому, що „ситий голодного не розуміє" та що наші громадяни не здають собі справи з цих потреб. Очевидно, що міста і загально-американські установи допомагають, але більшість з тих наших громадян, що потребують відповідної опіки, потребують її від рідної громади, від своїх людей, які розуміли б їхні потреби, що не завжди є матеріяльного порядку. Згадує приклад однієї матері, яка принесла до Відділу Суспільної Служби „порошок", що його знайшла в кишені свого малолітнього сина та просила поради, що й як їй робити, аби рятувати дитину від страшного налогу.

Пані Пушкар, голова СУА, ствердила, що згідно дотеперішньою практикою і досвідом СУА, Суспільна Служба в наших громадах є може найбільш на потребу. Союз Українок сам не може цього робити, бо тоді він мусів би перетворитись на Суспільну Службу. Але цю проблему можна розв'язати спільно із ЗУАДК. Проблеми доростаючої молоді, розбитих подруж, старших віком громадян і подібні є не тільки проблемами заінтересованих осіб, але і всієї громади. Таку Суспільну Службу на крайову скалю можна зорганізувати в рямках ЗУАДК при тісній співпраці інших установ, зокрема СУА, члени якого будуть також працювати на місцях. Пані Пушкар вважає, що Відділ Суспільної Служби ЗУАДК у Філядельфії повинен стати показовим осередком праці в цій преважливій ділянці. Треба приготовити відповідний правильник та ввійти в порозуміння з іншими.

Проф. д-р Богдан Гнатюк, голова місцевого Відділу УККА, вважає, що справа Суспільної Служби така важлива і наявна, що зайво було б вести довгу дискусію. Проблемою є тільки те, як її зорганізувати. В кожному такому осередку повинна

(Закінчення на стор. 4-ій)

Плянують Світову Раду Українських Наукових Установ

Вінніпеґ. — На зібранні УВАН 15 вересня голова УВАН проф. Яр Рудницький подав звідомлення з своєї наукової поїздки в серпні, під час якої він відвідав українські наукові осередки в західній Европі: Сарсель у Франції, Рим в Італії та Мюнхен в Німеччині з метою переговорів у справі створення Української Наукової Ради в Вільному Світі, що мала б координувати та репрезентувати працю українських учених, а з другого боку мала б співпрацювати з Світовим Секретаріятом СКВУ (після його оформлення в листопаді ц. р.) Всі европейські наукові установи (НТШ, УВАН, УКУ, УВУ, УТҐ-і) виявили зацікавлення й позитивну настанову до пропонованої Наукової Ради, й більшість апробувала її організацію. В зв'язку з своєю поїздкою проф. Рудницький мав низку викладів в Українському Вільному Університеті в Мюнхені й інавґураційну доповідь в Українському Католицькому Університеті в Римі. Крім цього він взяв участь у відзначенні УВАН-ом 20-річчя смерти Юрія Клена в університеті в Інсбруці, Австрія, та в Другому Міжнародному Конґресі Славістів у Зальцбурзі, Австрія, де виголосив наукову доповідь про християнізацію антропоніміки в Київській Руси На Конґресі була окрема сесія присвячена справам екуменізму між східніми та західніми слов'янами з головною доповіддю єпископа Реґенсбурґу д-ра Рудольфа Ґрабера про західнє й східнє християнство. В часі дискусії над доповіддю проф. Рудницький висловив додаткові помічення між обома вітками християнства, підкреслюючи при цьому вагу створення двох українських патріярхатів, в чому знайшов прихильне зацікавлення приявних, м. ін. визначного вченого й діяча проф. А. Ціґлера й ін. В Зальцбурзькому конґресі взяли участь проф. Д. Чижевський із Гайдельберґу, д-р Лев Білас із Гамбурґу, о. В. Дашковський із Зальцбурґу, проф. Ол. Гринюк із Лінцу, д-р Г. Наконечна із Мюнхену, пані С. Наумович із Парижу та ін. В часі конґресу виставлено деякі видання УВАН із Канади.

ВІКТОР АНДРІЄВСЬКИЙ ПОМЕР У ДАРМШТАДТІ

Мюнхен. — Тижневик „Шлях Перемоги" з 24-го вересня повідомив, що 15-го вересня у Дармштадті помер проф. Віктор Н. Андрієвський, на 82 р. життя, після довгої недуги. Бл. п. Віктор Андрієвський народився 1885 р. в Полтаві, був видатним земським діячем, педагогом, за УНР — комісаром народної освіти на Полтавщині, співзасновником партії Хліборобів - Демократів у 1917 р. На еміґрації з 1920 р., виступав у пресі, співзвучно з ЗЧ ОУН, залишив мемуари „Три громади", „З минулого", біографічні огляди „Микола Лисенко", „М. Міхновський" та ін. Похорон відбувся 18-го вересня на кладовищі в Дармштадті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY N.J. 07303

Ціна за оборону волі

У своїй короткій промові, що її минулої п'ятниці президент Джансон виголосив до представників братерських організацій і етнічних груп у Білому Домі, він хвалив осяги, що їх здобували й здобувають нові іміґранти, які протягом 300 років прибувають до цієї країни. Він говорив про набування народом щораз вищої освіти, про щораз більші успіхи в охороні здоров'я, про поширювання суспільної опіки. Він прославляв цю американську країну, яка забезпечує можливості своїм громадянам „давати з себе" все найкраще й найцінніше. Однак, суттю цієї президентської промови було питання потреби оборони волі та ціни, яку треба за ту оборону платити.

Це суттє питання, яке відоме в історії всіх народів світу від часу їх постання. Боротьба за волю людини, за людську гідність, за право жити без батога над собою — відома від часів, коли почали творитись упривілейовані й покривджені касти, верстви і кляси. І те саме питання виникло у ще гострішій формі, коли народи почали уярмлювати близьких і далеких сусідів, а то й вирушати імперіялістичними походами на інші континенти. Народження комуністичного центру в Москві у висліді першої світової війни та поширення впливів комунізму у висліді другої світової війни збільшило загрозу для волі не лише окремих народів, але й всього людства.

Президент пригадав давню правду, що оборона волі ніколи не відбувається дешевою ціною і ніколи не проходить легко. Він вказував на актуальний приклад В'єтнаму, на ціну, яку Америка платить своєю активною допомогою Південному В'єтнамові, та куди вищу ціну, яку треба було б заплатити, якби комунізм опанував увесь Південь Азії, що невідхильно привело б до третьої світової війни. Але ми, українці, слухаючи ту промову президента Джансона через радіо - телевізію чи згодом читаючи її — пригадували ціну, яку мусіла платити Україна в боротьбі з сусідами, що віками зазіхали на її територію, йшли проти неї збройними походами. Програвши визвольну війну, українці зрозуміли, що треба було заплатити куди вищу ціну за оборону своєї волі, яку тоді, 50 років тому, платив український нарід: за свою помилку він заплатив мільйонами своїх людей, винищених голодом, розстрілами, непосильними примусовими роботами на засланні. І ведення дальшої визвольної акції — хоч би тепер тільки політичної — вимагає жертв. Чим вища ціль — тим вища ціна. Немає вищої цілі над свободу народу. Немає ціни, якої не варто було б за неї заплатити.

Забута ділянка

Є два поняття, що найбільше характеризують Америку: воля і допомога. Цим разом хотілося б звернути увагу на допомогу, яка стала складовою частиною американської філософії життя. Існує дотеп, що коли на американському кораблі помер моряк і не було священика, щоб відправити похоронний обряд, то його заступив капітан тим, що перевів збірку добровільних пожертв на харитативні цілі. Америка, як держава, видає кожного року більйони долярів на допомогу чужим країнам і рівночасно, мабуть, більйони долярів жертвують американці у формі різних фундацій і дотацій на прерізні наукові, дослідні, виховні і, головно, харитативні цілі.

В таких обставинах тим дивніше, що цю харитативну ділянку ми, українці в Америці, тепер не тільки занедбали, ми про неї майже забули. Доказ: за серпень цього року вплинуло до каси нашої міжнародновизнаної харитативної централі, Злученого Американського Допомогового Комітету у Філядельфії, точно 36 долярів — 20 долярів членських вкладок і 16 долярів пожертв. А загальний стан каси ЗУАДК з кінцем серпня був 3,420 долярів і 95 центів!"

На іншому місці в цьому числі подано вістку про наради Екзекутиви ЗУАДК і коротко про справи, що були предметом цих нарад. Не тільки в чужих країнах, але і в самій Америці, в кожній нашій громаді є наші земляки в потребі, є вдови і сироти, є інваліди і хворі, є старші віком і безпорадні, які потребують нашої опіки і допомоги. Ми маємо свою харитативну централю, маємо ЗУАДК, який записав найсвітлішу сторінку в нашій історії, ми, мабуть, мільйони долярів видаємо кожного року не тільки на всілякі люксуси, але й цілком зайві витребеньки, а на нашу харитативну акцію впродовж одного місяця переслали 36 долярів!

Ситуація вимагає негайної перевірки і зміни. Рекомендація Екзекутиви ЗУАДК, щоб харитативні проблеми включити в програму нарад і рішень СКВУ, є більше, ніж оправдана. Всі наші навіть найбільш патріотичні заяви не матимуть вартости, якщо ми словом і ділом не докажемо нашої готовости допомогти братові в потребі.

Кость В. В-рів

„ГОРІ ІМІЄМ СЕРЦЯ"

(Думки перед VI Собором Української Православної Церкви в ЗДА)

Мусимо насамперед з приємністю ствердити, що в порівнянні з дуже напруженою і нездоровою атмосферою, яка тривала перед останнім Собором три роки тому, сьогодні атмосфера є значно спокійніша. Однак, не хочемо цим сказати забагато. На жаль, не можемо з чистою совістю твердити, що є це атмосфера духового пориву, творчих шукань розв'язки пекучих проблем або навіть самого намагання збагнути, які саме питання і в якому порядку важливости стоять перед нашою великою Церковною Громадою в цій країні напередодні Шостого Собору Української Православної Церкви в ЗДА.

Не збираємось кидати каміння ні в чию сторону і не хочемо відбирати ні від кого справедливих заслуг за пророблену працю, яка за останніх три роки дала незаперечні осяги. Згадаймо важливіші з них: докінчено будову Церкви - Пам'ятника і відкрито при ній Історичний Музей з Архівом - Бібліотекою; закінчено п'ятитомову монументальну працю проф. І. Власовського „Нарис Історії Української Православної Церкви"; видано чотири томи дуже цінних спогадів проф. Ол. Лотоцького „Сторінки минулого", як також розкішне видання (зменшеним форматом) Напрестольної Евангелії.

Знаємо, що всі будемо чути на Соборі про ці здобутки, і це цілком нормально і самозрозуміло: адже ж Собор дає добру нагоду для того, щоб зробити підсумок праці, що за нами. Однак, це лише частина його завдання. Нам здається, що куди важливішим завданням Собору є подивитися вперед і намагатися відповісти на такі питання як ось: Якою хочемо бачити нашу рідну Церкву за 10 чи 20 літ? Яке місце повинна займати вона в нашому загальногромадському житті в цій країні? В житті наших людей у вільному світі і в житті наших рідних на поневоленій Батьківщині? Що мусимо вже сьогодні почати робити, щоб зберегти її при житті? Якою повинні бути наша внутрішня й зовнішня церковна політика, стратегія і тактика, на коротшу й довшу мету, щоб осягнути поставлену ціль?

Якщо досвід останніх двох Соборів (в Ню Йорку і Честері), в яких нам доводилось брати участь, може служити за приклад, то навряд чи поставлені вгорі й подібні питання знайдуть належне їм місце у звітах і дискусіях, які передбачені в програмі Собору. Тенденцією тих звітів і дискусій в минулому було радше наголошувати питання матеріяльного порядку або надто зосереджуватись над минулими справами й успіхами, зокрема драматизувати вагу щойно докінченої Церкви - Пам'ятника в осередку нашої Церкви в Бавнд Бруку. Ми знов таки не маємо ніякого скритого наміру применшувати ані вартости різних, матеріяльних чи духових надбань, ані значення Церкви - Пам'ятника з усіма корисними установами при ньому. Ні! Ми хочемо лише бачити їх у правильній перспективі. Оцінювати їх з точки зору загального стану нашої Церкви в цілому!

Адже про бути чи не бути нашій Церкві, як зорганізованій в поодинокі клітини-парафії Христовій установі, буде вирішувати не Церква-Пам'ятник чи Музей в Бавнд Бруку, які б корисні вони не були, а передусім те, яке буде життя в тих клітинах на місцях. Чи буде священик у парафії; чи зможе він встановити контакт і промовити до душі нового, вихованого в цілком інших обставинах покоління; чи це покоління і його нащадки будуть горнутися до своєї рідної Церкви і віри, зберігати українську мову, наші традиції... — і, таким чином, запевнити тяглість великих надбань своїх батьків, які, почавши ось 50 літ тому своєю відданою і жертвенною працею, поклали тривкий фундамент під структуру нашої Дорогої Церкви, об'єднаної сьогодні в 98 парафій у цій країні.

Тривожний образ і вигляд якраз оцих кардинальних проблем навіває на нас страх, щоб величава Церква - Пам'ятник, на здвигнення якої ми зужили стільки часу, грошей і зусиль, не стала — не дай Боже! — справді символічним пам'ятником над Українською Православною Церквою в ЗДА...

Знов таки мусимо відразу підкреслити, щоб пізніше ніхто не закинув нам: ми розуміємо потребу і вагу для нашої Церкви мати свій центр, свою „головну квартиру". Так, свій центр потрібний і необхідний, при умові, що творить він синтезу наших потреб, вимог і можливостей; що при ньому згуртоване найкраще, що наша велика церковна громада може видати з себе; що є він ініціятором постійного діялогу між проводом і низами, між ієрархією, священством і вірними про проблеми, які лежать на умах і серцях наших громад та поодиноких людей; що є він чутливий до проблем і вимог часу!

Ми здаємо собі дуже добре справу, що це не легко осягнути. Але ми цього ніколи не осягнемо, коли й далі будемо складати, по волі чи неволі, всі справи — від найдрібніших починаючи і найповажнішими кінчаючи — на одні чи двоє плечей. А що, коли й ці плечі колись заломляться? А ми ж усі під Богом! Без більш раціонального і справедливого розподілу праці; без притягнення відповідних людей на відповідні місця; без поширення бази співробітників і дорадників; без основних змін у методі праці — з централістичної до більш демократичної; без свідомого сприяння і постійного намагання підготовляти нову зміну провідників, однаково духовних і світських; без плекання відповідної творчої атмосфери, яка б заохочувала людей брати участь, бути співтворцями, а не лише споживачами; яка б давала відвагу людям вільно висловлювати свою думку всередині, там, де вона може завважити, а не там, де вона частогусто використовується для чужих, злобних цілей, що руйнують; і в кінці, без щирої і жертвенної підтримки цілої нашої великої родини: ієрархів, священиків, парафіяльних урядів і мирян ми далеко не заїдемо. Ми будемо лише продовжувати ілюзію, присипати чуйність, створювати неоправдані надії, які приведуть тільки до разчарувань, пасивности й поступового занепаду.

Пропозиції до Собору

У світлі таких міркувань і такого розуміння завдань та обов'язків цього нашого найвищого церковного парляменту, що збирається раз на три роки, хочемо тепер спрецизувати ряд важливіших пропозицій, які й пропонуємо для розгляду й вирішення Світлому Соборові.

На внутрішньому відтинку

1. Визнати необхідність існування одного Духовного Проводу для православних українців чи православних вірних українського походження в діяспорі як важливу ціль.

2. Визнати, що в кожній країні вільного світу повинен існувати лише один український православний духовний центр, що хоч живе своїм власним, автокефальним життям, зате є духово об'єднаний в одній автокефальній Українській Православній Церкві поза Україною, яка стояла б у молитовному зв'язку з Вселенською Православною Церквою.

Для практичного зреалізування такої великої цілі необхідно перш за все упорядкувати життя в поодиноких країнах через об'єднання всіх роздріблених церковних організацій на терені даної країни в одну УПЦеркву. Щоб бути тривким, таке поєднання не може бути механічним чи лише декляративним. Воно повинно виходити зі щирого бажання всіх, до кого це відноситься. Для цього треба найперше створити відповідну атмосферу, нав'язати безпосередні контакти та розпочати розмови між чільними людьми, що керують різними „юрисдикціями". Тому Собор повинен створити відповідну комісію, яка б негайно зайнялася цією справою, або доручити це Митрополітарній Раді.

Закінчен. на стор. 3-ій

● **Американський Уряд заперечив**, наче б він погодився дати великий транспортний літак типу С-130 для евакуювання військового з'єднання білих наємних вояків та коло 1.500 чорних, що піддалися під їх командування, із східньої частини Конґа до сусідньої Замбії. Президент Замбії запропонував тим чорним воякам затруднити їх у себе на ріллі, а 150 білих вояків мали б вернутися до своїх батьківщин. Те військове з'єднання добре організоване білими професійними старшинами, таке сильне, що ціла конґолійська „армія" не може поконати його. Воно перебуває в місті Букаву, що його зайняло без стрілу, коли державні вояки розбіглися.

П. Л-ий

ПРОТОТИПИ ВЕРНОВОГО „НАВТИЛЮСА"

„Навтилюс", підводний човен Вернового капітана Немо, не був плодом самої уяви автора. Вже задовго перед тим будували підводні човни. Запорожці підходили до ворога під водою, а для дихання вживали човна, перевернeного догори дном і зануреного з поміччю прив'язаних до нього мішків із піском. Повітря, що було у перевернeному човні, вистачало для дихання.

Описав ті запорізькі „підводні човни" французький єзуїт Фурньє, який побував на Січі.

У звітах англійського королівського товариства з 1620 р. сказано, що голляндський учений Корнелій Ван Дребель збудував для короля Якова справжній підводний човен. Була це подовгаста бочка, вкрита шкірою; мала вона наповнені водою шкіряні міхи, щоб могла поринати; щоб спливати на поверхню, воду з міхів випускали. П'ятнадцять членів залоги урухомлювали човен звичайними веслами. Човен міг опускатися на глибину 4-5 метрів і доволі довго залишатися під водою. Практичного значення він не мав. Якийсь час королівський двір уладжував підводні прогулянки тим човном, ба, навіть сам король відважився відбути підводну подорож із Ван Дребелету. Смерть винахідника того човна припинила дальшу його працю.

Англієць Дей згинув при випробовуванні свого 30-тонного підводного човна. Це була перша жертва підводної плавби. Американський інженер Башнел, талановитий винахідник, збудував підводний човен не для розваги, а для війни. Назвав його „Черепаха". Корпус човна був металевий, схожий на велетенське яйце, що складалося з двох половин, злучених шрубами. Входовий отвір був закритий мідяним ковпаком із скляними віконцями. Човен урухомлювався не веслами або колесами, а шрубою, яка гребла воду. Обертали цю шрубу ручно. Сержант Езра Лі, перший у світі підводний моряк, виконував обов'язки капітана і моряка.

У темну лютневу ніч 1777-го року англійська ескадра, що стояла на водах Ню Йорку, була заатакована „Черепахою". Перша у світі підводна міна, що вибухла близько корабля „Ігел", не заподіяла йому шкоди, а затонув при тому вибуху сам підводний човен.

В 1797 р. у розпалі англо-французької війни, американський інженер Роберт Фултон запропонував французькому урядові проєкт підводного човна. З поміччю того підводного човна, — писав він, — можна не лише примусити англійців зняти бльокаду узбережжя, а й перенести воєнні дії до Англії. Фултонів човен був подовгастий схожий на сиґару; його мідяний корпус був скріплений залізним кістяком; шрубу обертало четверо людей, а коли човен підіймався на поверхню води, то можна було встановити на ньому складну щоглу із вітрилом і таким чином зробити з нього звичайний корабель.

У тропічних морях водиться молюск, що живе у спірально скрученій мушлі. Він може поринати й випливати, змінюючи об'єм внутрішніх комірок свого мешкання. Розкривши шкіряний плащ, може летіти за вітром. Цей молюск зветься „кораблик", або по-латинськи — „навтилюс". Саме цю назву Фултон і вибрав для свого підводного човна.

У 1800 і 1801 роках в Парижі на ріці Сені, а також у Гаврі та Бресті переводили спроби з „навтилюсом", при чому він поринав на глибину 40 метрів. Вперше застосував тут Фултон згущене повітря у сталевих бальонах, що давало йому змогу триматися під водою чотири години. Підводною міною (торпедою, як назвав її Фултон), випущеною з „навтилюса", висаджено в повітря барку, що була на водах Гавру. Одначе Фултон і його товариші, що працювали як веслярі, не могли надати своєму підводному човнові більшої скорости, як три кілометри на годину. Коли „навтилюс" виплив на пошуки противника, він не міг наздогнати англійських вітрильних кораблів. Освітлення Фултонового підводного човна — це була звичайна лойова свічка.

Генерал Бонапарте, пізніший імператор Франції Наполеон, на викладі комісії, в якій брали участь славні вчені Ляпляс і Монж, поставив резолюцію: „Дальші досліди з підводним човном американського громадянина Фултона припинити". Але ця резолюція не була кінцем робіт Фултона, ні загибіллю цієї ідеї. „Навтилюс" і далі жив в умах дослідників. В 1810 році брати Куссен збудували новий підводний човен на основі Фултонових плянів і назвали його також „Навтилюс". Одначе, той човен пропав із невідомої причини вже при першому занурюванні.

Підводні човни будували в Англії, Америці, навіть в Еспанії. Проєктували зорганізувати втечу Наполеона з острова св. Олени на підводному човні. Всі ті човни були порушувані у підводному стані веслами або шрубами і вітрилами, коли пливли на поверхні води. І все ж цим примітивним човнам уже судилося воювати. Напівпідводні торпедові човни брали участь в американській Громадянській війні. Один такий човен „Ганлі", 17 лютого 1864 р. у Чарлзтонській пристані потопив гарматнє одновітрильне судно „Ганзатонік" із залогою 300 людей. Цей маленький підводний човен буквально роздер корпус велетня, але був втягнений у водяний вир, і разом із своєю жертвою пірнув на дно океану.

Спроєктований адміралом Буржуа, а збудований інженером Шарлем Брюном човен „Нурець", пущений на води в Рошфорі 1863 р., був на тодішні часи чудом техніки. Він мав 450 тонн місткости, горизонтальні керми, міну та мотор, порушуваний згущеним повітрям. Одначе, скорість його була всього чотири вузли на годину, а запасу повітря вистачало лише на півтори години. Досліди з тим підводним човном були припинені в 1866 році.

НА ТЕМИ ДНЯ

ТУГА ЗА ЛЮДСЬКИМ ЖИТТЯМ

Якщо вірити совєтській пресі, то сучасна Польща тільки „будує соціялізм", а, наприклад, в СССР він був збудований ще в 1936 р. і тепер „остаточно завершений".

Які ж враження мала людина з України - УССР, відвідавши зо три тижні тому Польщу? Що її вразило приємно, що ні, в чому журналіст з України побачив „будівництво соціялізму", а що йому сподобалось, як, напевно, кожній людині, коло б вона була навіть з Місяця...

У київській „Культурі і Житті" з 20 серпня відвідувач Польщі, де був уперше (як, здається, взагалі вперше поза СССР), поділився деякими враженнями з читачами. Самозрозуміло, киянин з роду порівнював Київ і Україну з Варшавою, Краковом, Польщею. Він пише:

„... Коли тебе приємно вражає розумна дисциплінованість людей, коли тебе люб'язно обслужили в крамниці, перукарні, на пошті, коли тобі не доводилося ловити за поли офіціянта в їдальні чи ресторані, — мимоволі подумаєш: добре, що люди, серед яких тобі доводиться бути, — виховані, гостинні, культурні".

Це так про Варшаву. А про Краків: „Звиклі до міського шуму, гамору, наступного ранку прокинулися, приємно здивовані — розчинене вікно не несло до кімнати ані перегуків двірників, ані шаркання мітел, ані галасу, так характерного для вулиць деяких наших міст"...

Глибоко вразив київського мандрівника польський патріотизм, пієтизм поляків до рідної історії, якого годі заборонити не тільки сучасними варшавськими, а навіть московськими циркулярами:

„Поляки шанобливі до великих своїх попередників. Їхніми іменами названі вулиці, культурні та освітні заклади, їх портрети увічнені на поштових марках, листівках тощо. Учбово - педагогічне видавництво, наприклад, випустило плякатик - обгортку для зошитів і книжок з кольоровим зображенням 40 видатних діячів минулого".

З такою зрозумілою, не тільки українською, а сутолюдською тугою пише автор про розкішні Шопенівські концерти біля пам'ятників Шопенові в Лазенках, у Желязовій Волі, де народився великий композитор. Почувши такі концерти, побачивши великі групи людей, які не тільки слухали, а й розуміли, відчували клясичного Шопена, — киянин на

(Закінчення на стор. 3-ій)

Михайло Островерха

УКРАЇНСЬКИМИ СЛІДАМИ В - РИМІ

В Римі — химерна осінь. Пронесеться скажена громовиця, і за хвилину блисне сонце, небеса засяють. То рине злива, наче небесні потоки обірвалися, і знову засяє сонце ще й свіжим подихом вітер дихне. І Рим стає ще кращий.

Паломники, туристи, — хоч їх дещо менше, як улітi, — гурмами переходять вулиці, заглядають до старовинних церков, заходять до музеїв, але постійно напливають до св. Петра — тут їх тьма!..

Нині неділя, 17 вересня. Гомін цих паломників, а ще більше туристів, у інших менших базиліках чи церквах, томить вас, бо власне не гомін він, а гармидер. Але в просторій, могутніх розмірів базиліці св. Петра — цей гомін стає одностайним, одномірним, потужним шумом величної ріки чи водоспаду; а він утихомирює вас.

Доходить дванадцята година. Майдан св. Петра залитий, забитий по самі береги народом. Ще й перед храмом, на паперті, повно народу. Папа Павло VI занепав дещо на здоров'ю. Либонь тому і зляг народ, аби — по звичаю — одержати Його благословення, згори, з палацу, з третього вікна від правого боку. На базиліці ударила 12 година. У вікні показалася біла постать. Із майдану на многотисячних крилах знялись оклики й оплески привіту. З голосника понеслося:

— „Дорогі діти! Ваша приявність, що, думаємо, має на увазі Наше здоров'я; і увага багатьох осіб, близьких і далеких, і багатьох достойників цивільних і церковних, що зацікавились тим, що Нас зустріло, зобов'язує подякувати всім за цю щиру відданість, вищу за наші заслуги"...

По цій короткій бесіді, — що фрагмент її подаємо, — Папа, з тисячами приявних на майдані, відмовив полуденне „Ангел Господень" і дав своє благословення.

В моїх останніх у Римі днях прощаюсь — відвідуючи — з музеями, старовинними церквами і зо старим Римом. У першу чергу стараюсь кинути „ліричним" оком на сліди, що зв'язані з Україною. Забагато їх, щоб можна було перейти їх у короткому часі, чи пак — у короткій статті. Ще й багато є таких, що пилюка часу заходиться присипати їх, заглушити, а вони такі дорогі нам, великі бо говорять про наше світле минуле.

Скільки разів погляну на Монте Маріо, на вія Флямінія на майдан дель Пополо, стільки разів бачу й вичуваю — в'їзд до Риму нашого князя Ярополка, що прибув сюди із своїм почетом із Києва, аби з рук великого Папи св. Григорія VII, Гільдебранде, прийняти корону короля Руси. Це сталося чи не в 1077 році. Цей Папа коронував тоді князя Ярополка з його дружиною Іриною. Хто зна, чи не бували тут київські митрополити Григорій Цамвлак, Петро Акерович. Напевне був ту Вельямін Рутський, Мелетій Смотрицький — неспокійний дух.

Про побут у Римі київського митрополита Іпатія Потія і архиєп. Кирила Терлецького, то всі — хто ознайомлений з історією нашої Церкви — знаємо, що вони тут були. Також говорять про це їх портрети в базиліці Санта Марія Маджіоре. В лівім рамені у каплиці Борґезів, де є чудотворна ікона Божої Матері; над цією ж іконою, нагорі, в арці, ліворуч, бачимо: стоїть Іпатій Потій, у світлих ризах, без мітри, в руці тримає перо, а в другій розгорнена книга, очі в молитовнім скупленні знесені вгору. За ним, ізбоку, в ризах і митрі стоїть Кирило Терлецький, у молитовній поставі зносить руки догори.

Вельми прагнув я зайти до нашої колишньої церкви св. Сергія і Вакха, при майдані Мадонна деї Монті, — де до 1952 р. містилася курія Отців Василіян. Тричі заходив, але нові власники тримають церкву зачинену. А там же є ославлена ікона Божої Матері Жировецької, там, у саркофазі, лежить прах київського митрополита Рафаїла Корсака, що перебував тут, робивши старання за беатифікацією св. свщм. Йосафата Кунцевича.

Пішов я й до базиліки XII Апостолів — тут спочиває прах кардинала Весаріона, що історія про нього каже: якби не борода, то хто його зна, може й папою був би вибраний! Він щиро приятелював із київським митрополитом кардиналом Ізидором. Пішов я й на Аппія Антіка, бо тут, праворуч, є старовинний — із 1400-их років — палацик Весаріона, куди заходив згаданий кардинал Ізидор.

Але ходімо до історії, що ближче нас. Ось ті широченні, рококо, сходи на Трініта деї Монті. Ці просторі, — либонь, до 140 ступнів мають, — сходи не тільки прикрашують церкву, що на горі, — і дещо нагадують нам сходи і церкву Отців Василіян у Бучачі, — і майдан Спанія, але були і є розрадою для римлян у спеки літа, де вони, по заході сонця, сідали, розверталось і балакали собі. Нині вони є пристанищем для римлян і для бітників та мініґонниць. Це єдине місце — ці сходи — що глузує собі з авт, бо ці вже ніяк не можуть мати там постою.

Колись, понад 130 років тому, по цих сходах сходив, із Сикстинської вулиці — де мешкав, де написав „Мертві душі" — Микола Гоголь. Ішов він сюди до каварні „Греко", нині найстаршої у Римі, і тут сідав собі коло свого столика, над яким тепер висить його портрет-мініятюра. Ми можемо бути й вельми крайні... Можемо відкинути й П. Чайковського, і М. Мусорґського, з їх постійними й живими нашими мотивами в їхній музиці; можемо відкинути і Щепкіна й іншу Волконську, але Миколу Гоголя, з його чудовими й глибокими описами природи України, тих наших типів, побут, — важко викинути його з-поміж нас, а на його місце ставити Миколу Фітільова...

При М. Гоголі треба згадати й ту особу, до якої він заходив: біля фонтану Треві є церква св. Вінкентія. Увійшовши до неї, праворуч, у першому закапелку, бачите саркофаг. На таблиці, між іншим, читаєте, що там спочиває прах княгині Зинаїди Білозерської з Білозеро-Волконської. Ось у неї й бував наш Микола Гоголь.

Біля цих же згаданих сходів, ідучи вгору праворуч, ще в половині 1930-их років, у малім палацику жила своячка Григорія Квітки-Основ'яненка. Старенька говорила: „Я з Основи, я малоросска!" І що ви, старовині, на це могли сказати?..

У Ґроттаферраті, біля Риму, зайшовши в церкву Отців Василіян св. Ніля, ви, хоч і не знаєте мистців, що малювали ікони до цього іконостасу, споглянувши на намісні образи, подумаєте: дивна постава Ісуса і Матері Його, тон, кольорит, а головно — отой духовий вислів, вичуття. Дивний, бо інший, не такий, як у всіх інших образах в іконостасі. Чому? Ці намісні ікони, це твори мистця Сосенка. Не такі вони, як інші? Бо мають усі прикмети української візантики, української душі мистця; тут вичуваєте

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ЛИСТ ОПАД! ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ!

Йонкерс, Н. Й.

ГРОМАДА ГОТУЄТЬСЯ ВІДЗНАЧИТИ ВЕЛИКІ РОКОВИНИ

Українська громада міста Йонкерсу кожночасно реаґує на політично-громадські події українського життя та відзначення національних річниць.

Цього року, ідучи за закликом Краєвого Комітету для відзначення 25-ліття створення УПА та Українського Конґресового Комітету про відзначення 50-ліття Української Національної Революції ще в місяці червні створила з ініціятиви Відділу Т-ва колишніх Вояків УПА громадський Комітет для візначення вище згаданих річниць.

Комітет очолив голова Відділу Тва колишніх Вояків УПА п. Мирослав Климко, а поодинокі комісії: мгр С. Коцибала — програмову, В. Козіцький — Фінансову, М. Зварич — господарську, мгр Е. Стрийський — інформаційну.

Громадський Комітет попросив увійти у створений Почесний Комітет слідуючих осіб: о. декана В. Клоса, о. Т. Вареху, д-р В. Пацлавського, М. Фриза-Вернигору, Л. Футалу-Лагідного, П. Холодного, д-р Г. Чвартацького та мгр В. Черевка.

В рямцях святкувань відбуто вечір пісні та поезії УПА, на якому доповідь прочитав Леонід Полтава. Доцінюючи важливість запляннованих Крайовим Комітетом видань, присвячених історії УПА, місцевий Комітет переводить на цю ціль інтенсивну збірку.

Величаве відмічення Роковин заплянковано відбути в неділю, 1-го жовтня ц. р. о год. 3-ій по полудні в залі св. Миколая при 79 Еш стр. в Йонкерсі святочним бенкетом, де головну промову виголосить М. Фриз-Вернигора, старшина УПА, та до участи в якому запрошені мейор міста Джеймс О. Рурк, сен. І. Флин та інші представники американського політичного, громадського та комбатанського світу.

В мистецькій частині бенкету буде монтаж авторства Леоніда Полтави у виконанні пань: В. Вітюк, Л. Гошко, М. Кіцюк та О. Футали. Виступатиме Л. Рейнарович, фортепіяновий супровід В. Левицького.

К. Я.

Дітройт, Міш.

ДРУГИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КУРС

Товариство „Рідна Школа" зорганізувало вже другий Педагогічний Курс, щоб вишколити нових учителів. Курс почався в жовтні 1966 року, а закінчився в червні 1967 р.

В програмі Курсу були теоретичні виклади й практичні лекції в Школах Українознавства. З теоретичних викладів були: українська мова й література та їх методика, педагогіка, методика історії і географії, історії української культури, психологія шкільного віку учнів, адміністрація школою і особовість учителя.

Керівником курсу був професор д-р Мирон Дольницький, а після його захворіння — мґр. Фалина Любинецька, яка водночас була одною з викладачів. Інші викладачі: мґр. Леонтина Боднарук, О. Іванна Кучер, д-р Богдан Лончина, п. Олена Ліськівська і п. Марія Олесницька.

Практичні лекції відбувалися під проводом дир. Івана Біловусова і п. Іванни Кучер.

Курс відвідували наступні слухачі (10): Ярослав Березовський, Романа Дигдало, Віра Куца, Ксеня Кучер, Любов Маринюк, Марія Савчин, Стефанія Стройч, Ірина Томків, Ніна Червяк, Софія Шумило.

Адміністраторкою Курсу була п. Стефанія Строїч. Вона теж разом з п. Любою Маринюк виконала машинописання около 300-ста сторінкового тексту викладів, які помножені на міміографі були роздані до користування учасникам Курсу.

Перший подібний Курс (однорічний) був зорганізований „Рідною Школою" 1960 року.

О. Сливинський

КОМАНДАНТ З'ЄДНАННЯ БІЛИХ НАЄМНИХ ВОЯКІВ У КОНҐО ВІДКИНУВ пропозицію панафриканської „вершинної" конференції, щоб те з'єднання розв'язати і його членів, білих та конґолійських муринів, разом до 2.000 вояків, перевезти поза межі Конґа. Командант того з'єднання полковник Шрамме заявив, що він так довго перебуватиме на території Конґа, поки не буде реорґанізований конґолійський уряд.

КОМУНІКАТ

ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ СКУВУН

Організаційний Комітет Світового Конґресу Української Вільної Науки, що відбудеться 14-15 листопада 1967 р. в Ню Йорку, відбув чергове засідання 17-го вересня в залі НТШ в Ню Йорку з участю членів Президії НТШ та представників наукових і педагогічних установ та організацій, які беруть участь в Конґресі. На тому засіданні усталено програму Конґресу обох Пленумів та склад Комісії Конґресу і всі подробиці організаційного та технічного характеру Конґресу.

Відкриття Конґресу та перший Пленум відбудеться у вівторок, 14-го листопада в год. 5.30 вечором, в авдиторії Українського Інституту Америки в Ню Йорку. По офіційному відкритті Конґресу та виголошенні привітів, доповіді на тему „Революція і її підсумки в Україні" виголосить 5 прелеґентів. Друге Пленум та закриття Конґресу відбудеться в середу, 15-го листопада в тій же годині, при чому темою доповідей, що їх виголосить 6 прелеґентів, буде „Завдання української науки у вільному світі".

В обох днях Конґресу, від 9.30 перед пол. до 5 год. по пол. відбуватимуться праці Комісій, а саме: Філологічної, Історичної, Правничої і Економічної, Філософічно-Психологічної та Педагогічної Комісії, Математично-Фізичної та Хемічної Комісії, Біологічної, Медично-Лікарської Комісії, Комісії Технічних Наук, Комісії Регіональних Дослідів і Публікацій і Бібліографічної та Бібліотечної Комісії — разом 10 Комісій.

Організаційний Комітет СКУВНауки намітив також голов Комісій та прийняв 72 доповіді до виголошення на Конґресі. Дальші зголошення доповідей і всі подрібні інформації дає секретаріят НТШ, 302 Вест 13 вулиця, Ню Йорк, Н. Й. ЗДА, телефоном 212-92-97622.

● **Комуністичний Китай пригадав** у першій половині цього місяця Індії потребу тримати завжди на поготові свою збройну силу. Кількаденна стрілянина у прикордонній смузі Тібету й королівства Сіккіму, що є під протекторатом Індії, схвилювала індійських лідерів. Індійська армія тепер куди краще зорганізована й озброєна, як була за першої китайської інвазії 1962 р. Вона нараховує тепер 900.000 мужа з 12 піхотними дивізіями, 9 гірськими дивізіями і одною панцерною та 500 бомбовиками.

„ГОРІ ІМІЄМ СЕРЦЯ"

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Добившись такого успіху, можна приступити до здійснення наступного етапу: осягнення єдности й миру між усіма православними українцями у вільному світі. Для цього потрібно буде створити міжкрайову комісію, в склад якої увійшли б представники, духовні й світські, всіх крайових (помісних) УПЦерков! Завданням комісії було б підготовити ґрунт і провести організаційну роботу для скликання конференції всіх крайових юрисдикцій, яка завершилася б спільним актом проголошення одної автокефальної Української Православної Церкви поза Україною.

Так, знаємо, що це нелегка справа. Але й не утопія! Важливо почати процес. А коли б навіть і не вдалося осягнути таку благородну ціль, то є більш благородним упасти на шляху до цілі, аніж взагалі не зробити чесної спроби. Віримо за Олесем, що тільки той досягає мети, хто іде, тільки той, хто „горить, не згоряє . . ."

(3) Собор повинен поставити до Проводу Церкви завдання сучасности нашу Церкву. Маємо на увазі не революційний переворот догм чи важливих правил, але передусім зрівняння Церкви, її організації, стилю праці, обрядів і вчення з потребами й вимогами нинішнього дня. Цій важливій справі Собор повинен приділити окрему увагу і покликати для цього окрему постійну комісію з компетентних духовних і світських осіб.

(4) Собор повинен визнати, що найбільшою загрозою для дальшого розвитку і життя УПЦ в ЗДА, як і в інших країнах українського поселення, є недостача священичих кадрів, зокрема молодих священиків із закінченою богословською освітою і знанням обох мов. При цьому треба усвідомити, що наша Церква в ЗДА несе моральну відповідальність за церковний стан, духовну обслугу і релігійне життя наших вірних в інших країнах вільного світу, зокрема Південної Америки.

Також цьому преважливому питанню Собор повинен присвятити велику увагу і обрати постійну комісію, до якої входили б духовні особи, зокрема молодші священики — абсольвенти Колеґії св. Андрія і миряни. Завданням цієї комісії буде ґрунтовно дослідити проблему і вжити всіх заходів, щоб роздобути і забезпечити молодих кандидатів на священиків.

Собор повинен доручити Метрополітарній Раді створити в ЗДА Орден св. Андрія (подібний до того, який існує в Канаді, що його завданням було б стояти на сторожі доброго розвитку УПЦ, допомагати в придбанні студентів теології, опікуватися Колеґією св. Андрія в Вінніпеґу і дбати про її постійне забезпечення. Далі, Собор повинен дати почин для створення Т-ва Абсольвентів Колеґії св. Андрія, як допоміжного чинника для осягнення повищої мети, зокрема збереження й розвитку українського релігійно-церковного життя серед молодшого покоління.

Очевидно, поза переліченими вгорі чотирма кардинальними питаннями, що їх наш Собор повинен ґрунтовно розглянути та поробити в цих справах відповідні рішення, існують ще й інші, як, наприклад: (i) організування Літнього Інституту для підвищення і усучаснення духовного знання нашого духовенства; (ii) духовна опіка над нашими вірними у війську; (iii) приготування (поки ще живі її творці) і видання історії Української Православної Церкви в ЗДА; (iv) здвигнення спільними силами всієї нашої Церкви в Америці репрезентативного українського храму в столиці наймогутнішої в світі держави-демократії, Вашинґтоні; (v) пожвавлення і поширення праці української молоді, зорганізованій в Українській Православній Лізі; (vi) пожвавлення видавання відповідної релігійної літератури (обома мовами) для щоденного вжитку в церквах, школах і церковних організаціях; (vii) притягнення кваліфікованих осіб, богословів, до праці в Науково-Богословському Інституті, і ін.

На зовнішньому відтинку

(1) Визнати, що Українська Православна Церква не повинна ізолюватися від екуменічного руху, що огортає ввесь християнський світ. Навпаки, брати в усіх подіях, що спрямовані до щирого намагання взаємозрозуміння й християнскої любови, живу і творчу участь. Зокрема, не відкидати щирих намагань до поважної і приязної дискусії-діялогу між репрезентантами українських Церков в дусі взаємовизнання і толеранції.

(2) Вирішити становище нашої Церкви до Світового Конґресу Вільних Українців, що має відбутися у листопаді ц. р. в Ню Йорку.

(3) Дослідити можливості наладнання ділових відносин з Конференцією Канонічних Православних Єпископів у ЗДА.

(4) Наладнати й затіснити братні відносини з братньою УГПЦерквою в Канаді, зокрема з Колеґією св. Андрія.

(5) В зв'язку з проголошенням організацією Об'єднаних Націй 1968-го року, як „Міжнародного Року Прав Людини", доручити Проводові Церкви вжити відповідних заходів в цілі освідомлення світової опінії про тяжкий стан облоги, в якому перебувають українські Церкви і Нарід під червоною московською окупацією в Україні.

(6) Створити при Метрополії постійну Комісію для зовнішніх справ, яка слідкувала б за всіма подіями, що заторкують інтереси нашої Церкви, і дораджувала б Проводові Церкви в цих справах.

На цьому й обмежимо перелік головніших питань що, на нашу скромну думку, стоять перед нашою Церковною Громадою на порозі шостого Собору Української Православної Церкви в ЗДА. Ми свідомі того, що висловлені думки ставлять цілий ряд нових питань, на які світлий Собор мусітиме шукати відповіді і прийняти рішення, що зобов'язуватимуть усіх членів Церкви.

Вікова формула Соборних Постанов була: „Зволилось Духові Святому і нам . . ." Тому й бажаємо всім учасникам Шостого Собору всебічної Божої помочі й схвалення таких постанов, що будуть Богові на втіху, а нашій Церкві і Народові на користь.

Боффало, Н. Й.

УКК ПЕРЕД НОВИМИ ЗАВДАННЯМИ

Після літнього сезону, коли громадяни присвячували більше часу й уваги особистому, приватному життю, настав час пожвавленої громадської праці. Пожвавив її також і боффальський відділ УКК. Розуміючи значення Світового Конґресу Вільних Українців, в тому також і фінансовий бік справи, Екзекутива УКК в Боффало на засіданні 14 вересня винесла ухвалу провести серед громадянства загальну грошову збірку, щоб внести і свою пайку до загального фонду на покриття видатків пов'язаних з СКВУ. У зв'язку з цим екзекутива УКК в Боффало звертається ще і цією дорогою до Вш. Громадян терену свого діяння, щоб жертвували відповідний до своєї спроможности даток на цю преважливу в нашому національно-політичному житті ціль.

Другою справою, над якою зосередила увагу Екзекутива УКК, — це відмічення роковин Української Національної Революції і Української Повстанської Армії. Рішено обидві ці події новішої української історії відмітити разом, в другій половині листопада. Для підготовки свята вибрано спеціяльний комітет, до якого увійшли представники місцевих організацій і товариств. Головою комітету став д-р Нестор Процик. Заплянновано звернути більшу увагу на зовнішній аспект імпрези, ніж на внутрішній, з метою розкриття облуди — твореної большевиками у зв'язку з їхнім святкуванням 50 роковин так званої „жовтневої революції".

Л. М.

ТУГА ЗА ЛЮДСЬКИМ ЖИТТЯМ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

сторінках „Культури і Життя" не витримує:

„Хіба не прекрасна, не варта запозичення та поширення традиція?! Чому б нам, нашій Спілці композиторів, консерваторії чи фільгармонії не виступити ініціятором „Лисенківських годин"? Є ж у нас пам'ятник композиторові, стоїть він у гарному місці. Виконавці і слухачі знайдуться! Подібне можна організувати також біля пам'ятника Тарасові Шевченку. Декляматори читали б там його вірші, музики виконували б пісні і мелодії на слова Кобзаря... Або нехай би там, біля пам'ятника, постійно звучала тиха мелодія „Заповіту". Між культурою зовнішнього і внутрішнього — пряма залежність. Не буду вихваляти продавців краківських чи варшавських крамниць, працівників готелів і всіх, з ким доводилося стикатись, хоч вони того заслуговують".

Контрольована комуністами Польща, звичайно, не може служити аж таким зразком, як його уявив собі київський автор. Але супроти України, де комуністична влада добігатиме незабаром свого півстоліття, навіть і Польща йому видалась чарівною країною, мало не землею обітованою, де ще так багато чого можна, де тут і там зберігається нормальне, людське життя, а не животіння — економічне й духове — за „Капіталом" Карла Маркса...

(ЛП

ЛИСТАМИ - СКАРГАМИ ЗАСИПАЮТЬ ЦЕНТРАЛЬНІ ПАРТІЙНІ УСТАНОВИ

ЦК КПСС опублікував у всій совєтській пресі черговий „указ" про поліпшення роботи по розгляду листів. „Радянська Україна" з 19-го вересня передрукувала ту постанову, що свідчить про справжній стан турботи про людину в Совєтському Союзі: „Багато партійних, радянських, профспілкових і господарських органів не аналізують суть і характер листів, не вживають дійових заходів для усунення причин та умов, що викликають скарги населення, слабо дбають про своєчасний розгляд цінних пропозицій. Неуважне ставлення до прохань і скарг викликає незадоволення авторів листів і змушує їх звертатися до центральних партійних та державних органів у тих питаннях, які можуть і повинні розв'язуватись на місцях".

Замість квітів на свіжу могилу мойого Приятеля

бл. п. ЮЛІЯНА ВІРСТЮКА

вплачую на Фундацію ЕУ — НТШ — Сарсель 10.00 дол. і прошу усіх, кому дорогим був за життя Покійний — піти моїми слідами. Для координації збіркової акції — пожертви прошу слати на нище подану адресу. Усі пожертви згодом будуть потверджені в „Свободі" і у „Вістях із Сарселю".

Ivan R. Kostiuk, 112 La Clede Ave., Trenton, N. J. 08618
Трентон, Н. Дж. Вересень 1967. Іван Р. КОСТЮК

Замість квітів на свіжу могилу мойого пластового Виховника, Приятеля і Друга

бл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ВРЕЦЬОНИ

вплачую на Фундацію ЕУ — НТШ — Сарсель 10.00 дол. і прошу усіх кол. учнів Філії Акад. Гімназії, кол. членів 7. пл. куреня ім. кн. Льва 1-го у Львові, усіх пластунів (-ок) сеніорів, а зокрема членів 3-го куреня УПС „Лісові Чорти" та усіх, кому дорогою остається пам'ять Покійного — піти моїми слідами. Для координації збрки — пожертви прошу слати на нище подану адресу. Усі пожертви згодом будуть потверджені в „Свободі" і у „Вістях із Сарселю".

Ivan R. Kostiuk, 112 La Clede Ave., Trenton, N. J. 08618
Трентон, Н. Дж. Вересень 1967. Іван Р. КОСТЮК

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку Всім, що взяли участь у похоронах та зложили квіти на домовину нашого Найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

бл. п. МИХАЙЛА БРОВАРНОГО

який упокоївся в Бозі 20-го вересня 1967 р. в Джерзі Сиʼті, Н. Дж.

В першу чергу складаємо подяку Всеч. о. Пароховi А. Борсі та о. З. Бачинському за відслуження похоронних відправ.

Дякуємо: Вп. п. Г. Бурі за зворушливе пращальне слово над домовиною; Організації СУМА за численну участь у відправах, зокрема молоді, що в одностроях на Панахиді вшанували Покійного своєю участю; Родині та всім Приятелям і Знайомим, що відпровадили Покійного на місце Вічного Спочинку, та прийшли нам з розрадою в наших найтяжчих хвилинах життя.

Похоронному заведнню Ковальчика, дякуємо за взірцеве переведення похорону.

Всім щире спасибі.

Дружина — ГАЛИНА
Діти — ЕМІЛІЯ, ЕВГЕН, ІРЕНА, МАРІЯ ПЕТРО і ПАВЛО

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність наша Найдорожча Дружина, Мама, Бабуня й Прабабуня

бл. п. ВІРА КРАВЧУК з ГОРБАТЮКІВ

В днях глибокого смутку і втрати, багато наших Приятелів поспішили з духовою підтримкою для нас, за що на цьому місці складаємо щиру подяку.

Дякуємо Всечесному о. Несторові Столярчукові за відправлення Панахиди, Заупокійної Служби Божої і за зворушливе процальне слово в Церкві. Дякуємо Всечесному о. Євгенові Нарушевичеві за відвідування в шпиталі й уділення Св. Тайн Покійній.

Дякуємо п. Юрієві Гуралеві — диригентові хору і усім хористам, що співали на Панахиді, в Церкві й на цвинтарі.

Дякуємо дорогому Сестрицтву св. Марії й Ольги, за відвідування в шпиталі, надіслані квіти і підтримку на дусі Хвору. Рівно ж дякуємо усім, Рідним і Знайомим, що відвідували в шпиталі й за молитви за здоров'я Покійної.

Складаємо подяку Союзу Українок Америки — 35-ий Відділ за гарний подарунок у шпиталі, квіти на похороні і офіри на Служби Божі.

Сердечно дякуємо панові д-рові М. Стахову за поміщення теплої згадки про Покійну в „Народній Волі".

Від щирого серця дякуємо Всім Тим, що так чисельно взяли участь в похоронних відправах ,помимо, що це був робочий день і багато залишили свою працю, молилися з нами за спокій душі Померлої; близькій і далекій Родині, Парафіянам св. Михаїла Української Православної Церкви в Юніондел, Н. Й., Приятелям і Знайомим, Всім, що склали свої офіри на Служби Божі, прислали квіти, писемне і усне співчуття.

Хотілося б особисто відмітити Усіх Тих поіменно, що прийшли нам з моральною допомогою в дні нашого смутку, але не хотіли б когось оминути, тому щераз сердечно дякуємо Усім.

Ще раз дякуємо Всім, що так чисельно прийшли помолитися з нами у 40-ий день пам'яти Померлої Віри.

Нехай Милосердний Господь прийме душу Покійної Віри в Царство Небесне, а Усім стократно винагородить за їх добре серце.

МИКОЛА КРАВЧУК — чоловік
МИХАЙЛО і ОЛЬГА — син і невістка
ГЛОРІЯ, БАРБАРА і ДЖОН — внуки
ЛИСА, БРУС і СИНТІЯ — правнуки

Екзекутива ЗУАДК відбула наради...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

бути в першу чергу кваліфікована людина, яка всеціло посвятилася б цій справі. Функціонуючи в рямках ЗУАДК, осередки нашої Суспільної Служби в поодиноких громадах увійшли б в контакт з місцевими американськими суспільно-допомоговими установами та брали участь в збірках на харитативні цілі й опісля з цих зібраних фондів користали. Підтримує думку, щоб Відділ Суспільної Служби ЗУАДК у Філядельфії зробити показовим і опісля цю службу поширити на всі інші громади. Заповідає всю можливу тільки співпрацю і допомогу з боку Відділу УККА і сам особисто зголошується на дорадника та помічника в цій активності.

Д-р Вол. Галан, реасумуючи сказане, погоджується з висловленими думками. Ситуація тепер **така**, що ЗУАДК може дати рямки та формальну базу діяльности, але працю може виконувати вся громада і громада повинна скласти на це відповідні фонди. Праця Відділу Суспільної Служби у Філядельфії виявила потреби такої служби. Вони в далеко більшій мірі існують по інших громадах і інших країнах. ЗУАДК, міжнародно визнана харитативна централя американських українців має всі об'єктивні дані на те, щоб таку службу зорганізувати і вести й він міг би це виконати, якщо матиме відповідну підтримку з боку громадянства та співпрацю з боку інших установ. Рішення Головного Уряду УНСоюзу та поїздка його головного предсідника Йосипа Лисогора до Европи для перевірки цих допомогових потреб і можливостей була дуже добрим початком пригадки наших харитативних потреб та відновлення нашої харитативної служби. Черговий крок повинен бути зроблений на Світовому Конгресі Вільних Українців. Є великі можливості — як це доказує минуле ЗУАДК — користати з чужих фондів, але щоб це сталося, насамперед треба мати свої. На кожний один доляр, що їх склали наші громадяни на харитативні цілі, ЗУАДК дістав щонайменше сім долярів з інших фондів.

У висліді цих нарад і дебат прийнято одноголосно пропозиції пані Пушкар щодо організації Суспільної Служби в рямках ЗУАДК. Рівночасно Екзекутива доручила д-рові Вол. Галанові поробити потрібні заходи, щоб харитативні справи були включені в наради і рішення СКВУ. Рішено висловити подяку УНСоюзові та його гол. предсідникові Й. Лисогорові за турботу в харитативних справах.

Фінанси ЗУАДК

Фінансовий звіт ЗУАДК приготовив на письмі ред. Остап Тарнавський. Стан каси ЗУАДК сьогодні — голосне обвинувачення нашої громади. Впродовж серпня до каси ЗУАДК вплинуло 20 долярів титулом членських вкладок і 16 долярів пожертв на допомогові цілі. Дальших 60 дол. вплинуло із винайму приміщень в домі ЗУАДК і це всі прибутки впродовж одного місяця. За це ЗУАДК мав би вдержувати урядничку, вдержувати своє Представництво в Европі і „допомагати"! В касі ЗУАДК є тепер точно 3,4420.95. Ситуація мусить змінитися, і то негайно.

Після обміркування ряду інших проблем, зокрема необхідностей не тільки вдержати, але й скріпити та поширити діяльність Представництва ЗУАДК в Европі, та визначивши Загальні Збори ЗУАДК на кінець квітня або початок травня 1968-го року, д-р Вол. Галан закрив ці чергові наради Екзекутиви нашої харитативної централі.

Українець в американській експедиції на Алясці

Амстердам, Н. Й. — Молодий український історик, випускник Фордгамського університету, завзятий пластун-альпініст Роман Лаба з Амстердаму, взяв участь у американській високогірській експедиції на Алясці, на відзначення 100-річчя купівлі Аляски від царської Росії. Як повідомила місцева газета „Амстердам Рекордер" з 11 вересня, до складу експедиції входили 13 осіб, людей різних професій. Вони були поділені на три групи і впродовж понад 50-ти днів, починаючи від 19 липня 1967 р. уперто змагалися із снігами та вітрами, що не раз мчали із швидкістю понад 60 миль на годину, при температурі в 20 ступенів нижче зера. Однак, експедиція таки осягнула намічену мету: дві групи побували на тих частинах гори Мек Кінлі, де вже раніше бувала людська нога, а група, в якій був і Роман Лаба — здобула недоступний льодовий верх, на який ще ніколи не ступала людина. Роман Лаба ще під час студій використовував кожну нагоду для альпіністичних вправ, відбув декілька мандрівок, як пластун-розвідник, із старшими пластунами по Канаді. Він є сином відомої в тій околиці суспільно-активної родини інж. Тимотея та Ольги Лаби. Як повідомив секретар 266 Відділу УНСоюзу п. Василь Труфин, вся родина п-ва Лаби, в тому й дочка Ліза, студентка Сіти коледжу в Ню Йорку, є членами УНС. Нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" з 22-го серпня повідомляв про американську експедицію на Алясці, згадуючи і про Романа Лабу та подаючи, що висота гори МакКінлі сягає в найвищій точці 20 300 стіп. Приємно відзначити, що Роман Лаба був одним з трьох членів експедиції, які здобули вперше в історії альпінізму в Америці недоступну вершину.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 30-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

CHESTER, Pa. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 156 Відд. о год. 7:30 веч. Просимо про чисельну участь. — В. Новак, секр.

АКАДЕМІЧНЕ ЗІБРАННЯ ТВОРІВ ПАВЛА ТИЧИНИ"

У зв'язку з смертю поета Павла Тичини, Центральний Комітет комуністичної партії в Києві постановив спорудити йому пам'ятник на могилі, встановити меморіяльну дошку на будинку ч 5 по вулиці Рєпіна в Києві, де він жив; присвоїти ім'я П. Тичини Кам'янець-Подільському педагогічному інститутові та „видати повне академічне зібрання творів Павла Тичини". Нагадуємо ЦК. КПУ, що Павло Тичина це автор не лише віршів на партійно-колгоспну тематику, а й поезії про Героїв Крут — „На Аскольдовій могилі поховали їх", збірки „Замість сонетів і октав" із згадкою про український державний знак Тризуб та ін. творів, про які можуть „забути" упорядники видання...

СПОРТ

СПОРТ У КЛІВЛЕНДІ

Реванж „Черника" за поразку 0:4 проти клівлендського „Львова" не вдався. В День Праці дітройтчани програли відплатні змагання в Клівленді 1:4 (ґолі переможців: Сантос 2, Сото й Девич). Зате сильніші фізично й технічно юньйори „Черника" в категорії цих же суперників виграли 5:0.

Осіння баталія (друга рунда) за чемпіонат Лейк Ірі Сакер Ліґ у двох дотеперішніх змаганнях дала „львов'янам" три пункти. Ґолями Сантоса, Рохи й Насіміянта Амер. хорватів переможено 3:1 а з Італійським СК довелося ділитися пунктами після ворітного висліду 4:4. Ґолі для УАСК „Львів" здобули Сантос, Сото, Скора і Мирон Добрянський. Все ще без пунктового успіху, але вже з помітно кращими ворітними відношеннями йдуть сумівці з клюбу „Скала". Проти чемпіона Донав Швабен програно 1:5, а проти сильного „Заґребу" (не змішувати з Американськими Хорватами!) тільки 1:2. В першому випадку ґоль сумівців здобув Пискар, у другому — Цішкевич.

Юньйори А „Львова" грали 0:0 проти Ґрін Вайт, юньйори Б 1:1 проти Донав Швабен (ґоль А. Новицького), а наші найменші, з кляси В — 0:0 проти ровесників із цієї самої фірми.

О. Н.

УКРАЇНСЬКИМИ СЛІДАМИ В — РИМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нашу духову культуру, наше сонце, наші простори, а це все формує, „не таке, як у інших".

Не буду я заторкувати українських слідів у Римі новіших часів. А втім, я ж і старих часів не вичерпав. Берімо ось таку постать із другої половини XIX стол., як наш кардинал Йосиф Сембратович, що тут жив, тут на цвинтарі Верано й спочиває. І інші не згадані тут. Але з новіших часів вельми хочеться згадати мого духовного, від мого дитинства, добродія Архимандрита ЧСВВ о. Діонисія Ткачука, мого приятеля о. Йосафата Скрутня і о. Йосифа Заячківського, Архимандрита о. Т. Галущинського, ректора о. Й. Лабая, усі ЧСВВ. А далі — того працьовитого для нашої культури Євгена Онацького, що жив при Корсо д'Італія 6; того милого, що жив „і садком, і млинком, і вишневим садком", добру душу Івана ще й Опанасовича Гриненка; того щирого друга Нестора Смаль-Стоцького. А Ївга Зарицька, що в гостинній хаті композитора Вірджілія Мортарія на Авентині звеселяла своїм милим, сильним, культурним меццо-сопраном. Згадати мушу й Павла Ковжуна, що разом із Михайлом Осінчуком у надхненні поринав у ті мозаїки Петра Каваллінія у церкві Санта Марія ін Трастевере. Не помину й Роберта Лісовського, Петра Холодного, Уласа Самчука, що захоплювалися мистецтвом, настроями й кольором міста Риму.

Згадав я тих, що бували тут понад тринадцять років тому. Недалекі часи, але й... далекі, бо ніколи не вернуться!..

Так сиджу собі на лавчині при форумі імператора Траяна і ось таке наміркував. Може, декому й нудне воно буде.

А сонце — з усією силою краси, передзахідного кольору, але того римського, тепло-сієнського кольору — вперлося в три арки ренесансу льожі Мальтійських Лицарів, — що над бібліотекою Траяна, — аж імператор Траян, що підстрижений, як наші селяни, колись, із сіл понад Дністер, Бучацького повіту, — стоїть на своїм постаменті й сам дивується цій красі.

Свіжо пахнуть у теплі вечори кущі міртів, гіркаво дихає лаврина і падають стиглі горіхи з шишок піній.

А за моїми плечима, на Кампідольйо, сидить на коні Марк Аврелій і далі філософує!..

Рим, 18 вересня 1967.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, Ч. 5878. Кличуть в'язнів!

Було напруження цілу ніч, коли Найбоко, чоклун, уживав всіх своїх фетишів у пробі врятувати королівського сина.

Аж над ранком зворушений сторож побудив в'язнів...

— Ходіть зі мною. Король Кевенда хоче вас бачити... Негайно!